

SOMATİK YAKINMALARA İKİNCİL GELİŞEN SELF MUTİLASYONA DAİR OLGU BİLDİRİMİ: SANRISAL MI? KOMPULSİF Mİ?

Kutay Akpınar¹, Rümeyya Ayşe Güllülü¹, Anıl Muştucu¹

¹Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa

Giriş: Somatik yakınmalara ikincil kendine zarar verme davranışı, psikotik bozukluklar ve obsesif-kompulsif bozukluk (OKB) ve ilişkili bozukluklar ayırıcı tanısında önemli zorluklar yaratır. Somatik tip sanrısız bozuklukta birey, ciddi bir tıbbi rahatsızlığı olduğuna dair sarsılmaz inançlar taşırken; OKB ve ilişkili bozukluklarda bu düşünceler sabit olmayıp, tekrarlayıcı davranışlarla geçici rahatlama sağlanır. Bu olguda, bedensel yakınmalarına çözüm üretmek amacıyla tekrarlayan şekilde vücudunun çeşitli bölgelerine insizyon hatta yer yer eksizyon uygulayan bir hastanın psikiyatrik değerlendirmesi ve izlem süreci sunulmaktadır.

Yöntemler / Olgu Sunumu: 39 yaşında erkek hasta, bir yıldır süregelen sırt, karın ve bacak ağrılarını iyi geldiğini düşündüğü insizyon davranışları nedeniyle yatırıldı. Bu işlemin, iç organlar arasındaki nöromüsküler bağlantıyı düzenlediğine ve bu sayede yakınmalarının azaldığına inanmaktaydı. Premorbid döneminde mükemmeliyetçi kişilik yapısı ve üniversite yıllarında başlayan dini içerikli obsesyonlar ve kompulsiyonlar olduğu öğrenildi. Yaygın vücut ağrıları fizik tedavi girişimlerinden fayda görmeyince, annesinin kaybını takiben hacamat benzeri insizyon davranışına yöneldi. Bu davranışı belirli somatik yakınmalarla ilişkili olarak ritüelistik şekilde sürdürdüğü, olumsuz fiziksel sonuçlarına rağmen uygulamaya devam ettiği gözlemlendi.

Sonuçlar: Bu olgu, somatik yakınmalara ikincil self-mutilatif davranışların değerlendirilmesinde tanısız güçlükleri vurgulamaktadır. DSM-5, sabit inanç ile düşük içgörü ayırımında ve kültürel etkenlerin belirlenmesinde sınırlı kalabilmektedir. Bu nedenle benzer olgularda bütüncül değerlendirme, içgörü düzeyinin izlenmesi ve kültürel bağlamın dikkate alınması tanı ve tedavi sürecinde kritik öneme sahiptir. Hastadan olgu sunumu ve fotoğraf kullanımı için yazılı aydınlatılmış onam alınmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Literatürde benzer olgular, somatik yakınmalara ikincil kendine zarar verme davranışlarının sanrısız bozukluk, OKB ve aşırı değerlendirilmiş düşünceler arasında bir spektrumda seyrettiğini göstermektedir. Choudhary ve ark. (2009) akupunkturla ilişkili dermatitis artefakta, Sadalla ve ark. (2020) hacamata bağlı ağır anemi, Varma ve ark. (2007) monosemptomatik hipokondriyak psikoz ve Nasıroğlu ve Çeri (2017) somatik yakınmalarla karışan OKB olgularını bildirmiştir. Benzer şekilde, sunduğumuz olguda da sabit inanç ile kompulsif özelliklerin iç içe geçtiği ve kültürel faktörlerin tabloyu şekillendirdiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Obsesif kompulsif bozukluk ve ilişkili bozukluklar, kendine zarar verme davranışı, bedensel belirti bozukluğu, somatik tip sanrısız bozukluk